

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ

Луцький інститут розвитку людини Університету “Україна”

Анотація. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на всіх етапах професійної підготовки учителя фізичної культури дозволить скоротити час на засвоєння студентом матеріалу, підвищити міцність знань, умінь, навичок, рівень професійного розвитку, гуманізувати, індивідуалізувати і диференціювати процес навчання, стимулювати пізнавальну активність і самостійність, розвиток творчих здібностей, прищепити їм навички інформаційної діяльності.

Ключові слова: інформатизація освіти, інформаційно-комунікаційні технології, професійна підготовка, учитель.

Аннотация. Ситовский А. М. Роль информационно-коммуникационных технологий обучения в профессиональной подготовке будущих учителей физической культуры в условиях информатизации образования. Использование информационно-коммуникационных технологий на всех этапах профессиональной подготовки учителя физической культуры позволит сократить время на усвоение студентом материала, повысит прочность знаний, умений, навыков, уровень профессионального развития, гуманизировать, индивидуализировать и дифференцировать процесс обучения, стимулировать познавательную активность и самостоятельность, развитие творческих способностей, привить им навыки информационной деятельности.

Ключевые слова: информатизация образования, информационно-коммуникационные технологии, профессиональная подготовка, учитель.

Annotation. Sitovsky A. N. The role of information and communication technology learning in the training of future teachers of physical training in conditions of informatization of education. Information and communication technologies in all phases of training teachers of physical training will reduce the time to assimilate the student material, increase the strength of

knowledge, skills, professional development, to humanize, personalize and differentiate the learning process and stimulate cognitive activity and independence, creativity, to equip them with skills in information activities.

Keywords: informatization of education information and communication technologies, training, and teacher.

Вступ. Значні зміни в соціальному житті ХХІ століття обумовлюють формування нового типу суспільства – інформаційного.

Одним з головних пріоритетів входження України в Світовий інформаційний простір є інформатизація освіти. Саме інформатизація освіти є однією з найважливіших складових державної програми розбудови інформаційного суспільства на основі впровадження сучасних новітніх інформаційних технологій в Україні та запорукою майбутнього інтелектуального потенціалу нації [13].

Інформатизація освіти, відповідаючи цілям і завданням формування інформаційного суспільства, передбачає створення єдиного інформаційного освітнього простору – змістово-предметної, комп'ютерно-технологічної та інформаційно-комунікаційної платформи інтеграції і демократизації освіти та є одним з чинників, що визначились і застосовуються як інструменти модернізації освіти і врахування яких має сприяти розв'язанню проблем сучасного етапу розвитку системи освіти [1].

Від поняття «засобів навчання» в традиційній моделі освіти відбувся перехід до освітнього середовища в діяльнісно-орієнтованій педагогічній практиці, потім до освітнього простору (у контексті особистісно-орієнтованого, індивідуалізованого підходу) і, нарешті, до єдиного інформаційного освітнього простору (ЄІОП), що реалізується в процесі розвитку інформаційно-комунікаційних технологій [12].

Сьогодні на зміну традиційним авторитарним та ілюстративно-пояснювальним методам навчання приходять активні методи – нові інформаційні технології, що ґрунтуються на процесах самостійного набуття знань за допомогою сучасних методів представлення і контролю знань.

Сучасний етап розвитку інформаційної сфери суспільства вимагає зміщення уваги з методики навчання саме на засоби накопичення та зберігання необхідних відомостей, дозування їх об'єму з метою використання у навчальному процесі. Вказаним вимогам у значній мірі відповідають інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) [8].

На думку більшості дослідників, необхідно гармонійно поєднувати й взаємодоповнювати традиційні та інформаційно-комунікаційні засоби навчання.

Тенденції, пов'язані з впровадженням кредитно-модульної системи та інформатизацією суспільства і вищої освіти, мають значний вплив на модернізацію системи професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту в Україні. Процеси Євроінтеграції, уніфікації та інформатизації вищої фізкультурної освіти вимагають розробки електронних навчально-методичних комплексів дисциплін і сучасної інформаційної

підтримки процесу професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій [4].

Проблеми інформатизації освіти потребують проведення комплексних фундаментальних досліджень процесів створення і впровадження засобів інформаційно-комунікаційних технологій навчання, зокрема у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури.

Метою дослідження було визначення ролі інформаційно-комунікаційних технологій навчання у професійній підготовці майбутніх учителів фізичної культури в умовах інформатизації освіти.

Результати дослідження. Інформатизація освіти передбачає широке та ефективне впровадження і застосування інформаційно-комунікаційних технологій при здійсненні освітньої, наукової та управлінської функцій, що притаманні освітній галузі. Проникнення інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес створює передумови для кардинального оновлення як змістово-цільових, так і технологічних сторін навчання, що проявляється у суттєвому збагаченні системи дидактичних прийомів, засобів навчання і на цій основі формуванні нетрадиційних педагогічних технологій, що ґрунтуються на використанні комп'ютерів. У технологічній компоненті педагогічних систем виділяють інформаційно-комунікаційні технології навчання – комп'ютерно-орієнтована складова педагогічної технології, яка відображає деяку формалізовану модель певного компонента змісту навчання і методики його подання у навчальному процесі, яка представлена в цьому процесі педагогічними програмними засобами і яка передбачає використання комп'ютера, комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання і комп'ютерних комунікаційних мереж для розв'язування дидактичних завдань або їх фрагментів [2].

До сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання відносяться Інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання (системи комп'ютерного супроводу навчання) тощо [7].

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі надає можливість вивчати на якісно новому рівні всі дисципліни. Але слід підкреслити, що вбудовування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес має базуватися на їх педагогічно обґрунтованому поєднанні з традиційними методичними системами навчання та при обов'язковому обґрунтуванні педагогічної доцільності такого використання, тобто освіта на сучасному етапі має задовольняти нові потреби й водночас зберігати свої сильні традиційні сторони [14].

Реалізація можливостей сучасних технологій інформаційного впливу (гіпертекст, мультимедіа, віртуальна реальність) в освітньому процесі розширює спектр видів навчальної діяльності, дозволяє удосконалювати існуючі організаційні форми і методи навчання і сприяє виникненню його

нових технологій, дають змогу використовувати у навчальному процесі як традиційні, так і передові методи навчання, надавати традиційним методам нове сучасне наповнення. Вони сприяють підвищенню індивідуалізації та інтенсифікації навчально-пізнавального процесу значно підвищуючи його ефективність як при отриманні нових знань, так і при відпрацьовуванні вмінь та навичок [8; 14, с. 21].

Орієнтація на формування репродуктивних навичок, таких як запам'ятовування та відтворення, за традиційного навчання замінюється на розвиток умінь співставлення, синтезу, аналізу, оцінювання виявлення зв'язків, планування, групової взаємодії з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. У таких умовах зміни мають торкнутися методики проведення аудиторних занять та організації самостійної роботи. Інформаційно-комунікаційні технології посилюють роль методів активного пізнання та дистанційного навчання. За вимогами Болонського процесу збільшується частка самостійної роботи студентів у навчальних програмах усіх дисциплін. Інформаційно-комунікаційні та дистанційні технології навчання дають змогу забезпечити студентів електронними навчальними ресурсами для самостійного опрацювання, завданнями для самостійного виконання, реалізувати індивідуальний підхід до кожного студента тощо [7].

Інформаційно-комунікаційні технології можуть слугувати достатнім стимулом удосконалення трьох освітніх функцій у ВНЗ: викладання, навчання й засвоєння знань [5].

Очевидна потреба розв'язання сукупності проблем модернізації вищої освіти зумовлює появу так званої електронної педагогіки (е-педагогіки), яка, спираючись на здобутки класичної психолого-педагогічної науки, розробляє специфічні завдання створення й ефективного впровадження в освітню практику інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема завдання педагогіки відкритої освіти. Кількість учасників окремого навчального процесу стає потенційно необмеженою, що передбачає можливість обміну інформацією на відстані та використання потенційно необмеженого характеру та набору джерел [1].

Сучасні інформаційні й телекомунікаційні технології, як найбільш ефективний та багатофункціональний засіб, що об'єднує в собі потужні розподілені освітні ресурси, можуть забезпечити середовище формування та виявлення інформаційної компетентності майбутнього вчителя у педагогічній та предметній галузі діяльності. За допомогою освітніх програмних засобів розвиваються такі розумові операції та загальні вміння, як аналіз, синтез, аналогії та моделювання. На цьому підґрунті формується пошукова активність особистості під час відбору та структурування необхідної педагогічної й предметної інформації.

При цьому необхідно впровадження й використання нових перспективних засобів подання та передачі знань: електронних підручників, довідників, посібників, електронних бібліотечних систем, Інтернет-ресурсів, освітніх Інтернет порталів, дистанційних форм навчання, педагогічно

орієнтованих предметних інструментальних середовищ. Іншими словами, для ефективного формування інформаційної компетентності майбутніх учителів необхідно створення єдиного інформаційно-освітнього середовища педагогічного навчального закладу [2; 3].

Типові труднощі педагогів в опануванні методів інформатизації навчального процесу та масштабного використання інформаційно-комунікаційних технологій в усіх аспектах педагогічної діяльності пов'язані з тим, що: проводити інформатизацію процесу навчання можна лише на базі досконалого опанування психолого-педагогічних і методичних знань і вмінь; темпи інформатизації навчання залежать від попереднього досвіду та стилю діяльності педагогів; пошук, порівняння можливостей різних варіантів, ухвалення оптимального методичного рішення застосування інформаційно-комунікаційних технологій – складне завдання, яке потребує тривалої методичної роботи; фрагментарне застосування окремих засобів інформатизації не дає бажаного результату, не веде до підвищення результативності, викликаючи лише необґрунтовані витрати часу учнів і педагогів [6].

Оволодіння і використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій стає одним з основних компонентів професійної підготовки будь-якого фахівця, у тому числі і в області фізичної культури і спорту, що вимагає розробки і впровадження в навчальний процес факультетів і інститутів фізичної культури професійно орієнтованих програмно-педагогічних засобів і курсів, спрямованих на оволодіння основами необхідних знань і накопичення особистого досвіду їх використання в професійно-педагогічній діяльності. Все це ставить принципово нові завдання перед професорсько-викладацьким складом, пред'являє підвищені вимоги до матеріально-технічного і методичного забезпечення навчального процесу, форм і методів підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту [11].

Слід зазначити, що навчальних ресурсів в українському сегменті Інтернет, крім дистанційних, дуже бракує, і причин цього може бути кілька: 1) невідповідна пошукова оптимізація створених ресурсів; 2) відсутність подібних ресурсів у відкритому доступі; 3) брак таких ресурсів. Причин невідповідної якості наявних ресурсів може бути кілька: мала насиченість мереж вищих навчальних закладів; невисока користувачька культура викладачів і співробітників внаслідок молодості технології і низького рівня життя викладачів і співробітників ВНЗ; переважно ініціативний характер в області інформаційного забезпечення, відсутність постійної фінансової підтримки, нерозвиненість позабюджетних механізмів; великий попит на спеціалістів у області Web-технологій і відповідний еміграційний відтік [10].

Вище зазначене доводить актуальність проведення комплексних фундаментальних досліджень процесів створення і впровадження засобів інформаційно-комунікаційних технологій навчання у процес професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Висновки. Таким чином, використання інформаційно-комунікаційних технологій на всіх етапах професійної підготовки учителя фізичної культури

дозволить скоротити час на засвоєння студентом матеріалу, підвищити міцність знань, умінь, навичок, рівень професійного розвитку, гуманізувати, індивідуалізувати і диференціювати процес навчання, стимулювати пізнавальну активність і самостійність, розвиток творчих здібностей, прищепити їм навички інформаційної діяльності.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці засобів інформаційно-комунікаційних технологій та методів їх застосування у процесі професійної підготовки учителя фізичної культури.

Література

1. Биков В. Ю. Електронна педагогіка та сучасні інструменти систем відкритої освіти [Електронний ресурс] / В. Ю. Биков, І. В. Мушка // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – Випуск 5 (13). – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em13/emg.html>.
2. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В. Ю. Биков. – К. : Атіка, 2008. – 684 с.
3. Клеба А. І. Впровадження інформаційно-комп'ютерних засобів навчання в освіту [Електронний ресурс] / А. І. Клеба, Л. П. Четаєва // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі : зб. наук. праць. – 2010. – Випуск 9. – С. 90-94. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pfto/2010_9/index.html.
4. Клопов Р. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій: теорія і практика: [монографія] / Роман Вікторович Клопов, за ред. С. О. Сисоевої – Запоріжжя : Вид-во Запорізького національного університету, 2010. – 386 с.
5. Мартинюк П. С. Інформаційні технології в навчальному процесі ВНЗ [Електронний ресурс] / П. С. Мартинюк // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі : зб. наук. праць. – 2010. – Випуск 8. – С. 302-307. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pfto/2010_8/index.html.
6. Матрос Д. Управленческие шаги по информатизации процесса обучения в школе [Електронний ресурс] / Дмитрий Матрос // Информатизация. – Режим доступу: <http://upr.1september.ru/2007/03/11.htm>.
7. Морзе Н. В. Моделі ефективного використання інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологій навчання у вищому навчальному закладі [Електронний ресурс] / Н. В. Морзе, О. Г. Глазунова // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2008. – Випуск 2 (6). – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em6/emg.html>.
8. Олійник Л. М. Інформаційно-комунікаційні технології у підвищенні кваліфікації сучасного педагога [Електронний ресурс] / Л. М. Олійник // Інформаційні технології в освіті: Зб. наук. праць. – Випуск 8. – Херсон : Видавництво ХДУ, 2010. – С. 183-186. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/itvo/2010_8/ua/8/183-186.html.
9. Олійник В. В. Наукові основи управління підвищенням кваліфікації педагогічних працівників профосвіти : [монографія] / Віктор Васильович Олійник. – К. : Міленіум, 2003. – 593 с.
10. Осадча К. П. Проблеми використання ресурсів інтернет у професійній підготовці магістрантів [Електронний ресурс] / К. П. Осадча // Інформаційні технології в освіті : Зб. наук. праць. – Випуск 2. – Херсон : Видавництво ХДУ, 2008. – С. 95-98. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/itvo/texts.html.
11. Петров П. К. Система подготовки будущих специалистов физической культуры в условиях информатизации образования : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01, 13.00.04 / Петров Павел Карпович. – Ижевск, 2003. – 406 с.
12. Пилипчук А. Ю. Єдиний інформаційний простір системи освіти України: структура і

- параметри [Електронний ресурс] / А. Ю. Пилипчук // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – Випуск 2 (10). – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em10/emg.html>.
13. Резніков В. М. Тенденції прискорення інформатизації освіти в Україні [Електронний ресурс] / В. М. Резніков. – Режим доступу: <http://www.rusedu.info/Article758.html>
14. Роберт И. В. Направления научных исследований в области реформирования образования в связи с использованием информационных и телекоммуникационных технологий [Електронний ресурс] / И. В. Роберт // Информатизация непрерывного образования: Материалы VII Междунар. выставки-ярмарки. – М. : МИФИ, 1997. – С. 21-27.
15. Фоміних Н. Ю. Сутність поняття “Інформаційно-комунікаційні технології” та їх значення на сучасному етапі модернізації освіти [Електронний ресурс] / Н. Ю. Фоміних // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі : зб. наук. праць. – 2009. – Випуск 5. – С. 396-400. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Pfto/2009_5/index.html.
-

Дейна І. П.

ПОШИРЕНІСТЬ ФАКТОРІВ РИЗИКУ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З РУХОВИМ РЕЖИМОМ У ХВОРИХ ПІСЛЯ ІНФАРКТУ МІОКАРДА

Луцький інститут розвитку людини Університету «Україна»

Анотація. У статті проаналізовано статеві-вікові особливості поширеності факторів ризику серцево-судинних захворювань та їх зв'язок з рівнем рухової активності у хворих, які перенесли інфаркт міокарда.

Ключові слова: серцево-судинні захворювання, фактори ризику, інфаркт міокарда, рухова активність.

Аннотация. Дейна И. П. Распространенность факторов риска сердечно-сосудистых заболеваний и их связь с двигательным режимом у больных после инфаркта миокарда. В статье проанализированы половозрастные особенности распространенности факторов риска сердечно-сосудистых заболеваний и их связь с уровнем двигательной активности у больных, перенесших инфаркт миокарда.

Ключевые слова: сердечно-сосудистые заболевания, факторы риска, инфаркт миокарда, двигательная активность.

Abstract. Deyna I. The prevalence of risk factors for cardiovascular diseases and their relation to patients' motion after myocardial infarction. The article analyzes the gender and age characteristics of the prevalence of risk factors for cardiovascular disease and their relation to the level of physical activity after myocardial infarction.

Keywords: cardiovascular disease, risk factors, myocardial infarction, physical activity.

Постановка проблеми. У розвинених країнах світу на межі ХХ та ХХІ сторіч на перше місце серед причин смертності вийшли хвороби системи кровообігу (ХСК). В Україні за останні 15 років питома вага смертності від ХСК зросла на 20%. Хвороби системи кровообігу є причиною тривалої непрацездатності, інвалідності та смертності осіб різного, у тому числі й працездатного віку. Показник поширеності кардіоваскулярних захворювань становить 632,1 на 100 тис. населення, що значною мірою залежить від